І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 167. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1965 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 10, 1965 No. 167 VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 9-го вересня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТА СХВАЛИЛА ПРОЄКТ ПРО ВИДАТКУВАННЯ НА ДОПОМОГУ ЗАКОРДОНОВІ $3.28 БІЛЬЙОНА більшістю 239-ох до 142-ох голосів. Республіканці старалися додати поправку до цього законопроєкту в тому дусі, щоб Індія і Пакістан не могли користати з американської економічної й військової допомоги, бо вони ведуть війну з собою. Президент Джансон хвалив Палату Репрезентантів за схвалення цього закону, бо це скріпить серця всіх тих за кордонами ЗДА, які чекають на визволення від нужди, недуг та поневолення. Республіканці припинили свою опозицію, коли почули арґумент, що Китай поновить свою атаку на Індію коли ЗДА не дадуть індійцям допомоги.

ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО НОВИЙ ІМІҐРАЦІЙНИЙ ЗАКОН ПЕРЕСЛАНИЙ ДО СЕНАТУ із Сенатської Правничої Комісії, де він лежав довший час, бо республіканці не хотіли його випустити до повного Сенату. 8-го вересня прийшло до торгу між провідником республіканців сенатором МекКінлі Дірксеном і демократами, які погодилися переслати до повного Сенату проєкт республіканців про новий розподіл на виборчі округи в стейтах. Найвищий Суд ЗДА вирішив, що виборчі округи мусять бути викроєні на основі числа населення, щоб кождий виборчий голос мав однакове значення у всіх стейтах. Досі сільські виборчі округи є упривілейовані в порівнянні з міським населенням, бо вони були визначувані тоді, коли міста мали менше населення. Республіканці користали зі старого поділу, і сен. Дірксен хоче хоч трохи затримати теперішній стан.

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ГОМФРІ ЗАКЛИКАЄ КІНЧАТИ ШКОЛИ, бо коли і надалі такий великий відсоток школярів залишатиме школу перед її закінченням, то за 10 років 32,000,000 американців будуть працювати, не закінчивши гай скулу (середньої школи). Це значить, що в 1975 році 32 мільйони американських родин не зможуть заробити на своє утримання, бо за 10-15 років робітники без належної освіти не зможуть дістати ліпшої праці фахових робітників. Віце-президент Гомфрі казав, що в цьому шкільному році знов коло 750,000 покинуть школу, не закінчивши гай скулу. Гомфрі вислав листи до посадників міст, конґресменів і сенаторів, щоб заохочували молодь кінчати принаймні середні школи.

СОРЕНСОН ПИШЕ, ЩО ЗДА В 1962 РОЦІ БУЛИ РІШЕНІ НА АТОМОВУ ВІЙНУ, коли б Нікіта Хрущов не був забрав своїх ракет із Куби. Соренсон — це колишній дорадник покійного президента Кеннеді. Справа вирішувалася 27-го жовтня 1962-го року, як пише Соренсон в своїх спогадах в журналі „Лук". Коли б СССР не був припинив доставу своїх ракет на Кубу, а совєтські війська на Кубі продовжували б влаштовувати свої летунсько-ракетні бази, то це значило б, що СССР хоче атомової війни, і така війна була б тоді почалася. Але Хрущов погодився забрати свої ракети без жадних концесій, і війни не було. Кеннеді, пише Соренсон, не хотів давати якінебудь концесії СССР, але він і не хотів, щоб конче почалася війна.

У СВІТІ

СКІЛЬКІСТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ВІЙСЬКА У В'ЄТНАМІ ПЕРЕСТУПИЛА ЦИФРУ 100.000. З прибуттям туди кілька днів тому 7.500 війська — скількість тамошніх американських військовиків осягнула цифру 108.000. Коли в найближчих днях прибудуть туди 15.000 вояків з Першої Кавалерійської Дивізії, то заокруглиться цифра 125.000 вояків, про яку говорив президент Джансон. Однак коментатори твердять, що внедовзі Америка вишле туди дальші транспорти війська. Американці втратили від 1961 року у війні у В'єтнамі кругло 650 вбитими у боєвих діях. Однак в одному минулому тижні згинуло там 420 комуністичних партизанів. Вкинувши вибуховий матеріял до одного тунелю, з якого комуністичні снайпери острілювали американців, вбито у ньому 64-ох партизанів. 134 американські літаки знову бомбардували різні цілі у Північному В'єтнамі.

СОВЄТИ ВІДКИНУЛИ ЗАПРОШЕННЯ Америки прислати свого обсерватора на акт вислання в космічні простори „Джеміні 6". Це запрошення вистосував президент Джансон 25 серпня ц. р. на адресу російської Академії Наук. Президент тієї Академії М. В. Келдиш у листі до адміністратора Аґенції сферичних дослідів Джеймса Вебба заявив, що „в теперішньому часі наш представник не може прибути на Ваше запрошення". Коментатори твердять, що дійсною причиною совєтської відмови є нехіть запросити американського представника на подібний совєтський космічний експеримент.

У МАНІЛІ НА ФІЛІППІНАХ ВІДБУВАЄТЬСЯ конференція Антикомуністичної Ліґи азійських народів. Приявних є 115 делеґатів з 21 країн та 38 обсерваторів з 14-ох антикомуністичних організацій. Сіямський міністер закордонних справ Танат Хоман закликав до енергійнішого спротиву комуністичній експансії, при чому стверджував, що „комунізм не є надлюдською силою" та що він напевне провалиться. Він палко підтримував американську інтервенцію у Південному В'єтнамі.

8-ТИЖНЕВА КРИЗА УРЯДУ У ГРЕЦІЇ НЕ ЗАТОРКНУЛА глибше життя країни і її мешканців. Грецька преса вважає це за доказ тривкости державної системи та зрілости народу й упадку комуністичних впливів. Однак ця криза відбилась погано на економіці, відстрашивши нові інвестиції та сповільнивши всі більші торговельні трансакції.

У ТАШКЕНТІ В УЗБЕКІСТАНІ БУДЕ ВІДКРИТА „перша міжнародна школа космонавтів". До тієї „школи" буцім-то зголосилось 15 учених з Румунії, Мадярщини Болгарії, Східньої Німеччини, Чехословаччини, Монголії і Польщі, ото ж виключно з совєтських сателітних країн, поруч із 20-ма совєтськими ученими. „Курс" має тривати 9 днів, після чого ті „курсанти" мають продовжувати „вишкіл" у своїх країнах. Про термін відкриття тієї „школи" нічого не сказано.

У ГАГЕНІ У ВЕСТФАЛІЇ, ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА, РОЗПОЧАВСЯ з початком цього тижня судовий процес проти 12-ох колишніх членів Ґвардії СС, оскаржених в активній участі у вбивстві 250.000 жидів в кацеті Собіборі в Польщі. Між підсудними є 55-літній Ервін Лямберт, який відсиджує 4-річну в'язницю за влаштування газової камери в іншому таборі смерти, у Треблінці в Польщі. Водночас у Фульді в Гессе, Західня Німеччина, ведеться процес проти двох колишніх німецьких СС-ів за стріляння полонених під час виснажливого примусового маршу.

ПАПА ВІДВІДАЄ НЮ ЙОРК 4 ЖОВТНЯ — ПЛЯНУЄТЬСЯ ЗУСТРІЧ ІЗ ПРЕЗИДЕНТОМ ДЖАНСОНОМ

Вашингтон. — Папа Павло VI 4-го жовтня має відвідати Ню Йорк, де промовлятиме в Об'єднаних Націях. У зв'язку з цією візитою Папи плянується зустріч його з президентом Джансоном. Президент 3-го жовтня буде в Ню Йорку, де буде на прийнятті що його влаштовує американський амбасадор до ОН Артур Дж. Ґолдберґ. На прийнятті присутні будуть також інші члени американської делеґації до ОН. Це прийняття відбудеться в резиденції Ґолдберґа у Валдорф Таверс Секретар Білого Дому Білл Д. Моєрс заявив, що президент Джансон, можливо, залишиться на ніч в Ню Йорку, щоб 4-го жовтня міг побачитися з Папою Павлом VI-им, який увечері 4-го жовтня має відлетіти до Ватикану. Преса пригадує, що досі три Президенти ЗДА відвідували Папу у Ватикані в Римі. І так президент Вудро Вільсон був у Папи Венедикта XV 4-го січня 1919 року; президент Д. Д. Айзенгавер був із візитою в Папи Івана XXIII 6-го грудня 1959 року; президент Джан Ф. Кеннеді бачився з Папою Павлом VI 2-го липня 1963-го року. 6 американських Президентів бачилися з Папами ще перед вибором на становище Президента, або після того, як вони залишили Білий Дім. Це були президенти Юлиссес С. Ґрант, Вілліям Говард Тефт, Герберт Гувер, Ф. Д. Рузвелт і Гаррі С. Труман. Президент Джансон, як віце-президент бачився з Папою Іваном XXIII в Римі 7-го вересня 1962-го року. У Ватикані вважають візиту Папи Павла VI, як візиту в Об'єднаних Націях, а не ЗДА. Вашингтон і Ватикан не мають дипломатичних зв'язків, і тому інші держави, які мають своїх амбасадорів у Ватикані, могли б почуватися ображеними, коли б Папа відвідав ЗДА і не був в цих інших країнах. Візита до ОН не буде уважана за візиту Папи у ЗДА, бо Об'єднані Нації є на своїй власній території в Ню Йорку. Зустріч президента Джансона з Папою Павлом VI зможе відбутися або в резиденції амбасадора Ґолдберґа у Валдорф-Асторії, або в тому місці, де Папа затримається в Ню Йорку. Президент є членом Першої Християнської Церкви в Джансон Сіті, Тексас, а його молодша донька Лусі 2-го липня ц.р. стала католичкою.

Джан Діффенбейкер вимагав визволення України й інших поневолених Москвою країн

Торонто. — Місцевий англомовний щоденник „Ґловб енд Мейл" надрукував у числі з 30 серпня ц. р. звідомлення про виступ лідера опозиції Джана Діффенбейкера під час Українського Дня в Едмонтоні під заголовком: „Кол. прем'єр вимагав вільної України". Відзначення Українського Дня в Едмонтоні відбулося 29-го серпня ц. р. в залі української греко-православної катедри св. Івана. Голова відділу КУК, Петро Саварин, представив зібраним Діфенбейкера, як „добре відомого борця за свободу і рівність канадців, без огляду на їх етнічне походження". У своїй промові Діфенбейкер підкреслив, що так довго не можна говорити про свободу, доки мільйони людей перебувають у тюрмі, що їй на ім'я СССР. Діфенбейкер сказав 1.500 українцям, зібраним із тієї нагоди, що представники Канади в ОН та на інших міжнародних форумах повинні використати кожну нагоду, щоб домагатися ліквідації совєтської тюрми народів та привернення незалежности Україні, Литві, Латвії, Естонії та іншим поневоленим народам. Цей стан, який тепер є, сказав бесідник, є загрозою миру і безпеки в цілім світі. Нав'язуючи до війни у В'єтнамі, Діфенбейкер ствердив, що ця війна є лекцією, яка повинна повчити багатьох про нещастя комунізму. Він водночас додав, що присутність американських військ у південнім В'єтнамі є перешкодою для поширення комунізму в цілій Південній Азії. Він теж заявив, що його недавня візита в Квебеку зміцнила його переконання, що можливо є будувати міцну, вільну й об'єднану Канаду, користаючи з етнічних різнородностей.

Гураґан Бетсі спричинив смерть 5-ох осіб

Маямі, Флорида. — 8-го вересня гураґан Бетсі лютував в південній частині Флориди. Сила вітру виносила в деяких місцях 140 миль на годину, а зливний дощ заливав міста та всі нижчі частини, де вода була на тричотири стопи завглибшки. Втрати в людях є незначні, бо заалярмоване населення своєчасно втекло. Досі повідомляють про смерть 5-ох осіб у зв'язку з гураґаном. Але матеріяльні втрати високі, їх обраховують на 100 мільйонів долярів. Південна частина півострова Флориди оголошена районом крайньої необхідности, і пошкодовані зможуть діставати позички на відбудову. Гураґан перейшов по Флориді і повіявся по Мехіканській затоці. Не знати, де він вдарить, загрожені є північна Флорида, Тексас і Луїзіяна.

ПАКІСТАН ВІДКИДАЄ ЗАКЛИК ОН І ЗДА ДО ПЕРЕМИР'Я

Об'єднані Нації. Пакістанський президент Мохаммед Аюб Хан у листі до генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта, який в міжчасі відлетів до Пакістану й Індії з посередницькою місією, відкинув дві резолюції Ради Безпеки Об'єднаних Націй, прийняті з початком цього тижня з закликом до Індії і Пакістану, щоб вони припинили війну та проголосили перемир'я, відкликавши свої війська на демаркаційну лінію з 1949 року. Ті резолюції підтримали З'єднані Держави, вистосувавши до Індії і Пакістану аналогічний заклик. Пакістанський президент твердить, що Пакістан не може погодитись на перемир'я, основане на дальшому поділі Кашміру та що єдине тривке замирення між Пакістаном і Індією може прийти тільки на базі здійснення Індією резолюцій Об'єднаних Націй з 13 серпня 1948 і 5 січня 1949, що поручали переведення плебісциту на спірній території Ямму і Кашміру. Водночас індійський прем'єр Ляль Багадур Шастрі заявив, що Індія не посягає на ніяку територію Пакістану, але хоче забезпечитись тільки проти нападів збоку пакістанських терористів, які порушують існуючий правно-територіяльний стан Індії. Шастрі потвердив знову, що Індія вважає провінції Ямму й Кашмір за інтеґральні частини своєї державної території і не допускає дискусії на цю тему, а погодиться на перемир'я, якщо дістане запевнення від Пакістану, що той не порушуватиме існуючих кордонів. Тим часом воєнні дії продовжуються. Індія зайняла кілька малих місцевостей на території Пакістану і старається поширити фронт, щоб примусити Пакістан, який має куди менші збройні сили, розпорошити свої війська та не дозволити їм атакувати Індію зосередженими зусиллями. Генеральний секретар ОН У Тант у дорозі до Пакістану зупинився коротко у Лондоні, де конферував з британськими державними мужами.

Проф. Яр. Рудницький і д-р Лев Білас брали участь в дискусії в другому дні Конґресу істориків у Відні

Відень (Абв). — В доповненні до поданих у вчорашньому числі інформацій про відкриття Міжнародного Конґресу Істориків у Відні, треба згадати, що в президії Конґресу засідав при його відкритті президент УВАН в Канаді і заступник голови тамошньої Української Наукової Ради проф. Яр. Рудницький. Він взяв участь також у дискусії над темою „Акультурація", що відбулася в другому дні конґресу на одній із його секцій. Промовляючи англійською мовою, проф. Яр. Рудницький торкнувся наперед термінології й методи розсліду „міжкультурних взаємин й доцільности терміну „акультурація", що містить в собі нотку „вищих й нижчих" культур. Запропонувавши об'єктивно — і на його думку — більш науковий термін „міжкультурних взаємин", він подав свою типологію культур (енклявні, симбіотичні, й мішані) і у висновках представив конґресові свою власну „робітну формулу" розсліду.

Цілоденна дискусія виявила неґативне ставлення вчених до концепції терміну „акультурація", що й підкреслили у своєму заключному слові проф. Сорбони А. Дюпрон і Г. Ефентер (співдоповідачі).

Серед секційних тем в другому дні найбільше зацікавлення викликала тема „Еволюція історишної думки в середині XX ст.". Головні тези доповіді опрацьовані совєтськими вченими М. В. Нечкіною, В. Т. Пашуто та Е. В. Черняк були заздалегідь надруковані у 4-му томі намічених праць конґресу і на засіданні комісії коротко з'ясовані професором Нечкіною, у російській, німецькій та французькій мовах. Вони підкреслили „кризу" західньої історіографії і єдиноправильність марксистських позицій у дослідах історії.

Дискусія над цією темою виявила два табори: просовєтсько -сателітній і західній. Найяскравішим речником західного табору виявив себе проф. Оскар Галєцкі із Ню Йорку. Він вказав на однобічність тез сов. делеґації, ненауковість і неприйнятність їх для вільного світу. Його слово перериванли присутні оплесками, солідаризуючись в цей спосіб з його поглядами. З українських вчених гідну відповідь сов. делеґації у тій самій справі дав д-р Лев Білас із Гамбурзького університету, звертаючи увагу на недоступність історичних джерел у „другій щодо величини Українській ССР". Д-р Білас покликався при цьому на офіційні сов. публікації, демонструючи одну з них в часі свого виступу.

● **Нікіта Хрущов поважно хворий** — повідомив московський кореспондент американського щоденника „Б а л т і м о р Сан". Він покликується на твердження жінки, що доглядала помешкання Хрущова, та продавця морозива навпроти дому, де живе Хрущов: вони казали, що Хрущова який місяць тому перевезено до лікарні. Совєтські власті не дають ніяких відомостей: мовляв, Хрущов „приватний пенсіоніст" і владі „не відомо" що з ним дістеся. Інші вісті кажуть, що Хрущов переходив тільки „здоровну перевірку".

Із тенісових та плавацьких змагань на Союзівці

„ВП Інженерові Богданові Ракові на знак признання і подяки за віддану працю над фізичним вихованням української молоді — Український Народний Союз, 1965 р.". Такий напис вирізьблений на пропам'ятній таблиці, яку вручив інженерові Б. Ракові в імені УНСоюзу його головний касир Роман Слободян. На знімці три члени Екзекутиви УНСоюзу в товаристві інж Б. Рака. Стоять зліва: головний секретар д-р Ярослав Падох, головний касир Роман Слободян, інженер Богдан Рак і головний предсідник Йосип Лисогір. На фото справа: інженер Богдан Рак, провідник тенісових змагань за першість УСЦАК, промовляє до учасників під час святочного відкриття цьогорічних першостей на Союзівці в дні 4-го вересня.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

УКРАЇНЦІ З ТОРОНТА ЗІБРАЛИ 29,000 ДОЛ. ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В РИМІ

Торонто. — Місцевий громадський Комітет Прихильників Українського Університету в Римі, створення якого започаткував Верховний Архиєпископ Української Католицької Церкви кардинал Йосиф Сліпий, переслав на руки кардинала 29.000 долярів, зібраних у висліді влаштованого цим комітетом в дні 19 червня ц. р. в Торонті бенкету на його пошану. В своєму листі до кардинала Йосифа Сліпого, названий громадський комітет заявля , що буде „докладати зусиль, щоб цей початок організаційної акції в користь Українського Університету в Римі — майбутнього центру української науки в діяпорі, став дійсно початком широко-закроєної акції на терені всієї Канади".

КОНФЕРЕНЦІЯ ЄПИСКОПА ПЛАТОНА З ПРЕДСТАВНИКАМИ НАУКОВИХ УСТАНОВ

Мюнхен. — Тижневик „Християнський голос" з 8 серпня ц. р. повідомляє, що дня 15 липня ц. р. відбулася тут з ініціятиви і під проводом єпископа Платона Корниляка конференція з представниками наукових установ. Учасниками конференції були: проф. д-р Юрій Бойко-Блохин, ректор Українського Вільного Університету, проф. д-р Ростислав Єндик, ректор Українського Технічно- Господарського Інституту, проф. д-р Петро Курінний, голова Европейського Відділу Української Наукової Академії , інж. Анатоль Фіґоль, член управи Европейського Відділу Українського Наукового Товариства ім. Т. Шевченка , доц. інж. Дам'ян Пеленський, голова Товариства Сприяння Українській Науці і д-р М. Коновалець, редактор „Х. Г." Під час конференції обговорювано питання дальшої матеріяльної допомоги українським науковим установам у Німеччині і зокрема можливості дальшої видавничої діяльности.

ЯРОСЛАВ СТЕЦЬКО У ВАШИНҐТОНІ

Торонто. — Тижневик „Гомін України" з 4 вересня ц. р. повідомляє, що в час перебування у Вашинґтоні в липні 1965 Ярослав Стецько мав зустріч з сенатором Дірксеном, лідером республіканської опозиції в Сенаті, конґресменами Дервінським і Дульським, головою конґресової комісії в справах іміґрації Фіґеном, з представниками Сенатської підкомісії внутрішньої безпеки (Дадд) й іншими.

„КАМЕНЯРІ" НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС

З позначенням місцевостей виходу Ню Йорк - Торонто і з датою 3-4 липня 1965 вийшло 1-2 число часопису „Каменярі" — неперіодичного видання Американсько - Канадійського Бюро (Координаційної Ради) членів верховних органів Українського Революційно-Демократичного Руху. Адресу редакції подано в Ню Бронсвіку, Н. Дж. Пошт. скринька 1091. Видає й редаґує часопис президія Коорд. Ради, в склад якої входять : Микола Степаненко — голова , Євген Федоренко — секретар, і як члени — Михайло Воскобійник, Василь Григоренко, Павло Макогон, Данило Завертайло, Іван Дубилко, Вадим Андрієвський та В. Літвінов.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

УЧНІ НА ЖНИВАХ

У народі кажуть, що не хлібом єдиним живе людина, — пише секретар Вінницького комсомолу В. Пастухов у „Молоді України" з 18 серпня. — Але в ці дні юнаки й дівчата области головним чином думають про те, як найшвидше зібрати щедрий урожай. Про нього, про хліб, всі помисли ... Тому добірне зерно безперервним потоком надходить у засіки держави.

На жнивах — учні. В багатьох колгоспах створено також учнівські бриґади. Такі учнівські бриґади працюють у Бершадському, Ґайсинському, Козятинському, Хмільницькому та інших районах Вінниччини.

КЕРАМІЧНІ ВИРОБИ ОПІШНЯНСЬКИХ МАЙСТРІВ

Керамічні вироби опішнянських майстрів (Полтавщина) здавна користуються славою далеко поза межами України, — розповідає кореспондент з Полтави у „Молоді України" з 18 серпня. — Особливо часто приходять замовлення з Канади.

Але з кореспонденції виявляється, що українські вироби за кордон надсилає не Київ, а Москва. „Тепер на шляху від Ленінґраду до Північної Америки рухається пароплав, у трюмах котрого бережно зберігається понад дві тисячі чотириста штук випалених з глини куманців, барилець тощо".

БУР'ЯНИ, ЯК ЛІС

Цього року на Житомирщині під картоплею зайнято понад 89 тисяч гектарів. Але в області повільно готуються до збирання, — пише „Радянська Україна" з 19 серпня. — Торік була дощова осінь. Терміни копання картоплі розтяглися, були втрати врожаю. На милість природи не можна покладатися. Підготову до збирання врожаю другого хліба — на порядок дня.

Тим часом, — звітує кореспондент І. Ломачук, — в області порушили агротехнічну технологію поля. Картопляні плянтації не готують завчасно до пуску на них комбайнів. Поля не розпушуться перед збиранням, бур'яни як ліс ...

КАЧКИ НА ... СУХОДОЛІ

Один мільйон качок за півроку — майже стільки, скільки за весь минулий рік виростили в радгоспі „Яготинський" на Київщині, — пише кореспондент „Молоді України" з 18 серпня. — Качки тут розводять без води, на сходолі. Водоплавні птахи тут менше рухаються, споживають менше кормів і дають ... великий приріст ваги.

ПОВІТРЯНІ ХЛІБОРОБИ

У Переяслав-Хмельницькому районі летун Віктор Лагутін заправляє землю мінеральними добривами. На Харківщині летуни з літакіз допомагають у боротьбі з шкідниками овочевих культур — капустяною совкою. У Криму летуни обробляють виноградники, обризкують плянтації.

„Молодь України" (часопис з 18 серпня) називає їх повітряними хліборобами.

МОЛОДІ РОБОТИ

Віктор умовився про побачення з дівчиною Лідою. Придбав навіть квитки на концерт. Але побачення не відбулося. Хлопці з оперативного комсомольського загону зробили вночі рейд, і Віктор разом з ними перевіряв, як зберігають хліб на залізничній станції Ясинувата (Донеччина). (З „Молоді України" 18 серпня).

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Гаряча війна

Вістки про війну у В'єтнамі раптом зникли з перших сторінок великих газет у широкому світі: не тому, що війна там припинилась, а тому, що витиснули їх вістки про вибух нової війни, цим разом між Індією й Пакістаном, на куди ширших просторах, з можливими куди складнішими наслідками. Порівняймо основні статистичні дані про територію і населення: цілий В'єтнам, отож його комуністична північна і вільна південна частина разом охоплюють 127.000 кв. миль з кругло 32 мільйонами населення, водночас Індія займає простір 1,261.597 кв. миль з населенням 450 мільйонів, а Пакістан — 365.000 кв. миль з населенням близько 100 мільйонів.

Не дивниця, що прикордонна стрілянина, яка перетворилась у бої з участю танків і літаків, з походами, націленими на великі міста й вузлові пункти, і з заявами обосторонніх державних мужів, повними взаємних погроз — мусіли налякати світ. Якщо дійсно прийшло б до „повної війни" між оцими двома найбільшими країнами південної Азії, то можна прийняти за річ певну, що такі „милі сусіди", як комуністичний Китай і Індонезія, не залишилися б невтральними глядачами, а використали нагоду для поширення власних впливів в Азії й Океанії, власного імперіялізму. Практично — це означало б нову світову війну, яка цим разом узяла б початок не в Европі і не у в'єтнамських джунґлях чи дельті Меконґу, а у верховинному Кашмірі в тіні Гімалайських гір.

Джерелом індійсько-пакістанського конфлікту є саме гориста країна Кашмір, що її більшу частину Індія зайняла збройною рукою і інкорпорувала, як свою „нероздільну" провінцію, покликавшись на ту „правну основу", що кашмірський магараджа визнав суверенність Індії в жовтні 1947 року. Мусульманський Пакістан ніколи цього факту не признав і заскаржив Індію до Ради Безпеки ОН, яка винесла постанову про переведення плебісциту на спірній території. Індія відмовилась, і воєнні сутички, що вибухли між цими двома країнами, припинились внаслідок перемир'я у 1949 році. З того часу справа „висіла", була предметом численних нарад в Об'єднаних Націях — без ніякого позитивного висліду. Минулого місяця в Кашмірі вибухли заворушення. Індія твердить, що спричинили їх пакістанські „інфільтратори", Пакістан — що це були місцеві патріоти-повстанці. Індія застосувала „репресії" у відношенні до Пакістану, зайнявши на його території кілька станиць, з яких ніби приходили „інфільтратори", Пакістан відповів вмаршем свого війська на територію Індії.

Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант вилетів до тих країн з посередницькою мировою місією. Індія погоджується на перемир'я під умовою, що Пакістан не тільки відкличе „інфільтраторів", але й дасть ґарантії, що їх не висилатиме, — Пакістан не признається до „інфільтраторів" і вимагає конструктивної розв'язки кашмірської проблеми, але Індія твердить, що такої проблеми взагалі не існує, бо справа Кашміру „поладнана". Тому вигляди на перемир'я і мир дуже кволі. Місія У Танта тим трудніша, що Об'єднані Нації не зуміли своїм підходом до проблеми Кашміру витворити авторитет до себе в Індії і Пакістані, а до того ж Об'єднані Нації не мають екзекутивної сили.

Холодна війна

Опублікована в комунокитайських газетах і передана в уривках для використання в західній пресі стаття міністра оборони червоного Китаю маршала Ліна Піао з приводу двадцятиріччя ... китайської перемоги над Японією є новим виявом розпаленої докраю боротьби між Пейпінґом і Москвою, чи конкретніше між кремлівською КПСС і компартією Мао Тсе-тунґа. Абстраґуючи від нападів на „імперіялізм" ЗДА, головне вістря цієї статті спрямоване проти „хрущовських ревізіоністів", якою то назвою визначене в ній косиґінсько-брежнєвське „колективне керівництво".

„Хрущовські ревізіоністи, — твердить маршал Лін Піао, — проповідують зусильно тезу, що соціялізм може бути збудований без участи пролетаріяту чи й комуністичної партії. Основні принципи марксизму-ленінізму вони розвіяли на всі чотири вітри. Головним завданням ревізіоністів сьогодні є відтягати поневолені нації від їх боротьби проти імперіялізму і саботувати їхню національно-демократичну революцію. І вони це роблять, вислуговуючись імперіялізмові і в його інтересі".

„Зрадницькій" і „розкольницькій" тактиці „хрущовських ревізіоністів" присвячені головні частини статті Ліна Піао. Згідно з його твердженнями — це Москва „підбадьорила" ЗДА до їхніх „загарбницьких аґресій і воєн", і це проповідувана кремлівськими „ревізіоністами" доктрина „мирного співіснування" уможливлює американським „імперіялістам уярмлювати революційні народи" і „ліквідувати незалежність азійських і африканських країн". „Хрущовських ревізіоністів" ставить Лін Піао на одну дошку з західніми „імперіялістами" та „реакціонерами", обвинувачуючи їх у зраді основних принципів марксизму-ленінізму та справи світової революції, в ширенні дефетизму і капітулянтства і погрожує, що вони будуть зметені з обличчя землі так само, як і їхні нинішні союзники — ЗДА й інші західні „імперіялістичні акули".

Не лишаючи на „хрущовських ревізіоністах" і сухої нитки та відмовляючи їм взагалі права на „революційність" і репрезентацію міжнародних комуністичних сил, автор нової пейпінґської протимосковської енунціяції закликає світові комуністичні партії і незалежницькі рухи поневолених народів об'єднатися навколо Пейпінґу — під прапором „правдивого" марксизму-ленінізму і під проводом вождя китайських комуністів Мао Тсе-тунґа.

У порівнянні з нападами Ліна Піао на американський „імперіялізм" тон пейпінґської атаки на Москву куди гостріший. Закликаючи в'єтнамський і інші нібито загрожені „американською аґресією" народи й країни до боротьби проти неї, Лін Піао обмежується ствердженням, що „революційна" боротьба є передумовою перемоги і що ЗДА будуть переможені. Загальний же висновок його статті той, що головною перешкодою в боротьбі „загрожених" Америкою народів є виключно „хрущовський ревізіонізм", значить — Москва.

Стаття Ліна Піао свідчить, що Пейпінґ уже ввійшов у ролю „центру світової революції" і відсуває Москву щораз рішучіше від впливу на розвиток її світового [illegible].

ОБ'ЄДНАННЯ ШКІЛ У ПІВДЕННИХ СТЕЙТАХ

Щодня часописи подають відомості про те, що в таких і таких місцевостях південних стейтів об'єдналися школи, в яких з початком нового навчального року спільно навчатимуться неґритянські і білі діти. Найцікавіше в цьому те, що оце об'єднання шкіл відбувається спокійно, без заворушень, які бували кілька років тому, коли аж відділи Крайової Ґвардії мусіли дбати про встановлення порядку.

І так 1-го вересня в Боґалузі, в Алабамі, батьки неґритянських дітей без перешкоди записали їх до шкіл, в яких досі навчалися тільки білі учні. Поліція побоювалась, що заворушення повторяться, коли неґритянські діти ввійдуть до „білих" шкіл, і видала відповідні зарядження, але поліційні чинники не мали нагоди інтервеніювати, бо все відбулося спокійно. Неґритянські учні вступили в Боґалузі і до публічних і до приватних парохіяльних шкіл і ніде не зустріли жадних перешкод.

Того самого 1-го вересня також в двох шкільних округах Південної Каролайни, в Ґрінвіллі і Чарлзтані, 300 неґритянських учнів вступили до шкіл, в яких навчалися тільки білі діти.

Треба пригадати, що боротьба за об'єднання шкіл розгорілася після того, як у 1954 році Найвищий Суд ЗДА заявив, що сеґреґація шкіл на основі расового походження - не згідна з Конституцією ЗДА.

На основі цього рішення Найвищого Суду відважніші батьки - негри старалися вписати своїх дітей до шкіл, де навчалися самі тільки білі учні. Ця акція спричинила заворушення, і чорних учнів прийшлося обороняти поліції і навіть військові. Тоді здавалося, що фактичне скасування шкільної сеґреґації — це справа десятків років, бо в багатьох місцевостях біле населення бойкотувало школи, до яких були допущені неґритянські діти.

Та расові пристрасті поволі погасали, і закон, схвалений Конґресом у 1964-му році і підписаний Президентом, дуже допоміг до того, що в цьому році зроблено такий великий крок на шляху до справедливого вирішення справи. Шостий пункт цього закону про охорону громадянських прав вимагає позбавляти федеральної допомоги ті шкільні райони, які не переведуть об'єднання шкіл.

Завдяки цьому законові об'єднано більше число шкіл, ніж у попередніх 11-ох роках після історичного рішення Найвищого Суду ЗДА про незаконність расової сеґреґації в школах.

У повіті Нешоба, в Міссісіпі, де минулого року вбито трьох працівників — оборонців громадянських прав, цього року неґритянські діти без перешкод вписалися до центральної школи, в якій перед тим навчалися самі білі. У зв'язку з цим шкільний суперінтендент Т. С. Ворд сказав:

„Я не міг був знайти тоді тут ані одної білої людини, яка хотіла б інтеґрації шкіл. А в 1954 році, коли Найвищий Суд вирішив об'єднувати школи, ніхто не відважувався думати, що він зможе це здійснити. Становище змінилося відразу після того, як Конґрес ухвалив закон про охорону громадянських прав".

У південних стейтах знають, що Уряд може змусити об'єднати школи не тільки за допомогою припинення федеральної допомоги. Асистент стейтового головного прокуратора в Північній Каролайні повідомив шкільні власті, що суди можуть змусити приймати неґритянських учнів навіть до тих шкіл, які ніколи не користали з урядової допомоги, бо таке є рішення Найвищого Суду.

Внаслідок цього всього оборонці і прихильники сеґреґації в школах готові скапітулювати.

У 17-ох південних і так званих прикордонних стейтах з усіх 5,045 шкільних районів перед початком цього шкільного року 4,875 повідомили Уряд Виховання у Вашинґтоні, що вони діятимуть так, щоб мати право на федеральну допомогу, тобто допускатимуть до своїх шкіл неґритянських дітей. Тільки 170 шкільних районів до 2-го вересня не заявилися ще в справі об'єднання шкіл.

Цікаво, що саме ті райони, які найгостріше виступали проти расового об'єднання в школах, найбільше залежать від федеральної допомоги. Тим часом Конґрес цієї сесії має ухвалити більші суми на допомогу школам, і в такому разі згаданий вище повіт Нешоба цього року втратив би $30,000, коли б не об'єднав свої школи, а в шкільному році 1965/1966 ця втрата становила б $130,-000.

Так то спокійно розв'язується в цій країні проблему, яка ще десять років тому здавалася нерозв'язною.

ШТУЧНЕ ДОСТИГАННЯ ОВОЧІВ

Прискорене достигання плодів застосовують у Київській овочевій фабриці. З цією метою вживають прилад для деґідратації етилового спирту. У камеру приладу з каталізатором—ґранульованим каоліном надходить спирт. Прилад вмикається в сітку, і електронагрівачі доводять температуру до 300-400 ступнів, при якій спирт перетворюється в етилен. Руркою він надходить у темне герметично закрите приміщення з скринями блідозелених помідорів. Вологість підтримується постійною — 80-85 відсотків, температура — плюс 20-30 ступнів за Цельсієм. Для достигання помідорів на кожний кубометр приміщення витрачається понад півтора грама спирту. Концентрація етилену цілком нешкідлива.

Цей прилад, що зветься „киянин", придатний також для приспішеного достигання абрикосів, динь.

О. Дунайський

МІЖНАРОДНИЙ КОНҐРЕС ІСТОРИЧНИХ НАУК

I

Відень. — Міжнародний конґрес істориків, який почався тут 29-го серпня цього року, поділено на кілька секцій і комісій, бо теми доповідей дуже різноманітні. Увагу українських істориків привабили доповіді, що відбувалися в комісії вивчення історії слов'янських народів. В цій комісії мали доповіді: Мацурек (Чехо-Словаччина), Мішель (Франція) й інші.

По доповідях відбулася дискусія, в якій з українців взяли участь І. Лисяк - Рудницький, Б. Осадца - Кораб і П. Феденко.

Проф. Феденко звернув увагу в дискусії на факт, що ідея слов'янської солідарности — це витвір 19-го століття. Він пригадав, що, наприклад, славний педагог і чеський патріот 17 стол. Ян Амос Коменський, хоч жив у Польщі, однак для визволення Чехії орієнтувався на Швецію і Семигород, на волоські князівства (все держави не - слов'янські), зрештою і на Україну, яку в своєму листуванні називав козацькою нацією. Зате Коменський був ворогом Польщі й Москви. І тепер кожна слов'янська нація хоче йти своєю дорогою, маючи на увазі власні інтереси. Це відноситься також і до минувшини, коли слов'янські народи були розділені не тільки мовно, а й релігійно належали до Східньої і Західньої Церкви.

Наприкінці промовець висловив бажання, щоб у наукових працях історики оминали націоналістичні тенденції і держалися історичної правди. Як приклад тенденційности, проф. Феденко назвав двотомову книгу, видану в Москві в 1963-64 рр.: „Краткая история СССР". Щоб улегшити присутнім зрозуміти тенденційність цієї „короткої історії" проф. Феденко роздав учасникам дискусії свою оцінку мовами німецькою і російською.

Після обідньої перерви дискусія була продовжена, і від імени істориків з СССР проф. Новицький (Москва) пробував збити арґументи проф. Феденка в його оцінці „Короткої історії СССР". Він твердив, мовляв, Москва в добі царя Івана Грізного (кінець 16 стол.), завоювавши на деякий час частину Прибалтики, поліпшила долю місцевого селянства. Правда, він мусів визнати, що це не тривало довго: московські поміщики завели свій нелюдський режим у завойованих провінціях.

Щоб баламутство не ширилося, проф. Феденко взяв удруге слово в дискусії. Промовець зазначив, що в СССР наука історії знаходиться під утиском партії. Але „партійна наука — це зовсім не наука", як і „партійний суд — це не суд, а самоволя". Проф. Феденко бажав історикам із СССР, щоб вони могли визволитися від політичного натиску, щоб разом з науковцями вільного світу могли працювати й дискутувати з єдиним завданням, яке сформулював славно - звісний історик Ранке: пізнати, як воно власне було. Тому, що Новицький згадав Леніна, як „вождя всіх трудящих", Феденко зауважив, що Ленін не був людиною науки, а був політиком, людиною насильства, тому не належить до предмету дискусії на конґресі історичних наук.

Цікавий новий матеріял до історії москвофільства в Галичині дав у своїй доповіді французький історик Мішель. Він подав факти про фінансування москвофільства в Галичині перед 1914 роком із Росії через посередництво чеських банків у Празі. Прайс, директор „Живностенського Банку", що мав свою філію у Львові, передавав мільйони російських грошей в австрійській валюті москвофілам у Галичині: Маркову, Куриловичеві — послам до Віденського парляменту, та іншим. Доповідач перебільшив вагу цього „буржуазного панславізму", на що звернули увагу проф. Батовський (Польща) і Феденко.

Проф. Феденко згадав визначний факт: резолюцію протесту з'їзду чеської соціял - демократичної партії в Празі, в 1912 році, проти орієнтації чеських національ-демократів на царську Росію. На тому з'їзді був делеґат української соціял - демократії із Києва, Лев Юркевич (Рибалка), якому з'їзд чеської соціял - демократії доручив передати трудящим в Україні вирази солідарности чеських робітників у боротьбі проти російського деспотизму.

Отже, казав проф. Феденко, симпатії та антипатії супроти царського режиму йшли в той час у Чехії не по лінії загальнонаціональній, а по лінії клясової й політичної диференціяції. Подібне ділялося у Польщі: консервативні поляки загравали з царським урядом, виступаючи проти українського руху в Галичині. За це царський уряд обіцяв полякам автономію польських територій в Росії. Цинізм російського уряду супроти України виявився з вибухом світової війни 1914 року, коли відразу заборонено все друковане слово українською мовою. Міністер Сазонов на протест української делеґації проти цієї заборони відповів: „Це — найбільше вигідний момент, щоб раз і назавжди зробити кінець вашому українству".

До дискусії вмішався історик із Східньої Німеччини, Допперт. Він твердив, що в обороні поневолених українців у царській Росії виступали не тільки соціялістичні партії Заходу, але також російські соціялісти, зокрема Ленін.

Проф. Феденко зауважив з цього приводу, що якраз Ленін був найбільшим ворогом українського руху. Суть теорії „національного питання" у Леніна полягає в тому, що соціялістичні пар-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Леся Лисак

НАРОДНИМ УЧИТЕЛЯМ

„Чесним зовуть того, хто сплачує свої борги".

Дехто з них опинився тут. Дехто з них уже старший віком, уже на емеритурі. А з молодших, мабуть, небагато працює за своїм фахом. В тутешніх обставинах не завжди можливо продовжувати колишню працю — одну з дуже відповідальних у житті спільноти і одну ... з найважчих.

На перший погляд здавалося б, ніби що є такого особливого й важкого у їхній праці? Є ж стільки іншої праці, визначнішої, з більшим обсягом, більшим розмахом, з помітнішими вислідами. А їхнє завдання буденне, муравлине, сіре. Зрештою — їх за це винагороджують, їм платять.

Ніхто їх за цю працю не величає, ніхто в особливий спосіб не дякує, але рівночасно без тієї праці не можна обійтися. І коли цій праці ви віддасте усе своє „я" і всі можливі зусилля, тоді це посвята, а на посвяту ще не встановлено ціни ...

Можливо, що на ці, до певної міри, суб'єктивні погляди вплинув епізод з дитячих років. Епізод, що давно повинен би був піти в забуття, якби не те, що він врився в пам'ять назавжди ..

... Липневий вечір на селі, празник св. Петра і Павла. Господар дому Павло, до нього приїхали гості побажати йому всякого добра в дні його ім'янин.

Застелений до вечері стіл, подають вино, хтось встає, підносить тост. Хтось виголошує „промову" на честь соленізанта. Говорить, мабуть, довго і, мабуть, дуже розумно, бо мала білява дівчинка нічого з того не розуміє, і їй страшенно хочеться спати. Русява голівка з великою білою кокардою хилиться щораз нижче над столом, коли до вух долітають слова: „... і, як кажуть наші люди, абис людські діти вчив! Це наша доля, пане товаришу, наша доля, сільського вчителя" ...

І враз відлітає сон і ясна голівка старається зрозуміти сказане. Адже говориться про її батьків. Чи це означає благословення, чи — проклін? „Абис людські діти вчив" ...

З роками приходить зрозуміння дивних слів. Це ані проклін, ані благословлення — це прямо сіра праця, що замикається в безконечному короводі сірих днів у малій сільській школі, в глухому, „забитому від світу дошками" селі. Праця, що вимагає повної посвяти. Праця, якої ніхто не звеличує, про яку не пише поем, ані наукових тез. Праця сільського вчителя, про яку ... немащо говорити. Але вона потрібна. Майже так само як вугольний камінь при будівлі величавої споруди. Каменя, на якому стоїть будинок, не видно назовні, але без нього не поставлено б будівлі ...

Щоденна, може й монотонна праця, що починається о восьмій годині ранку. Це куски білої крейди й велика чорна таблиця. Це труд - зусилля, щоб вкласти в малу, часом брудненьку руку олівець і форму літери „А". Цього „А", що є початком всякого знання, що приходить пізніше, у високих школах. „А" — як „Альфа" — початок всякої мудрости ... А потім це незмінне слово, що писалося роками на чорних таблицях у всіх сільських школах — слово „мама" ... Слово, що виходило з-під пальців шестирічних, як чотири смішні закарлючки .. То значить — спочатку. Потім уже було виразне, чітке, незмінне „мама" ...

І та „велика філософія" з ділянки математики, що „два більше два є чотири" .. Правда, кожен початок виглядає завжди ґротесково? Але цей початок хтось мусить робити. В науці робив його той, що „людські діти вчив" ...

Коли б хтось хотів розповісти це все, мусів би розказувати дуже довго. Але вони, вчителі, звичайно цього не роблять. Бо хіба варто розказувати про ті роки по першій світовій війні, коли в спалених селах не було ніяких шкіл і вчилося в нужденній „хатині", переробленій нашвидку з якоїсь комори, де було одне малесеньке віконечко? І де в холодні зимові дні палилося соломою в розваленій печі, бо дров не було? І де дим виґризав очі, а чорнило в каламарі замерзало? І куди жінки приносили на плечах босих дітей, бо „нема чобіт, прошу пані"? Хіба варто говорити про ці речі?

Правда, пізніше вже були кращі школи, такі, що мали дерев'яні підлоги й більші вікна, але якщо це була одноклясівка — а їх було чимало — то таки вчилося по два відділи нараз ... Кажете, вчителі часто занепадали на недуги горла? Що ж, це — „професійна недуга" ..

Ні, ніхто не каже, що це була невдячна праця. Зовсім ні. „Знаєте, як на вакаціях часто приходили студенти університету й дякували за те, що порадила, намовила їхніх батьків послати їх до високих шкіл" ... „Або як вчилося нераз три покоління підряд ... отого малого Івася, якого мати й бабуня ходили до мене до школи" ...

Колись там, вдома, як починали буяти озимі жита, а при гостинцях червоніли ягоди рябини, як приходили свіжі вересневі ранки, „зачиналася школа". Хтось брав у руку білу крейду і писав на таблиці магічну літеру „А" — початок всякого знання. І він не тільки вчив, він виховував, він різьбив душу. І ділялось так, ніби хтось з малого, никлого зерна вирощував буйну, колосисту стеблину ... Той, що про нього казали: „Бодайбис людські діти вчив" ...

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Ігор Чмола

ВІД НІЯҐАРИ ДО СКЕЛЯСТИХ ГІР

(6)

Недалеко нашого шатра стрілка і напис: „Верх гори Гарней — 3 милі". А гора Гарней, що має 7 242 стопи — найвища в Чорних Горах, а до того ще й найвища в ЗДА на схід від Скелястих Гір. На неї можна дістатися трьома способами: джіпами, кіньми або пішки. Джіпи з водієм або коні кожна винайняти за кількасот метрів від нашого табору. Рішаємось покластися на власні сили.

Вирушаємо втрійку, жіноцтво залишається господарити біля шатра.

Хлопці з місця набирають швидкого темпу. Ось пройшли ми вже першу милю, перед нами провалля і вид на гору Гарней. А вона ще так далеко! Темп нашого ходу сповільнюється. Переганяють нас джіпи і люди на конях. На половині дороги відпочиваємо. Є тут столи і лавки, є джерело, над яким написано, що з нього пити не можна. Відпочивши, йдемо далі.

Сонце пече немилосердно. Ось переганяє нас ще група людей на конях. Один з прогулянковців поблажливо дивиться на нас та й ще питається, чого ми так пріємо. Та ми вже під вершком гори. Останні зусилля, ноги немов з дерева — і ми вже на верху. Вид на всі сторони світу справді чудовий, хоч на заході збираються чорні хмари: на сході скелясті верхи гір і недалеко від нас Рашмор. Два дні тому їхали ми туди автом кілька годин, тепер вона зовсім близько від нас, навіть бачимо стрілку з написом: „Гора Рашмор — віддаль шість миль". Налюбувавшись красою гірської природи, вертаємося назад. Тепер дорога вже легша. Як приходимо до табору, хлопці замикаються в шатрі, витягають ноги і відпочивають.

Наступного дня встаємо відносно рано, бо наш відпочинок у Чорних Горах вже скінчився. Пакуємося, спускаємося з верхів, переїжджаємо містечко Кастер, і ми вже у стейті Вайомінґ. Краєвид мало змінюється, бо цей терен ще належить до Чорних Гір. Тут чекає на нас чергова атракція: національний пам'ятник Чортівської Вежі (Девілс Тавер).

Показується вона нам уже здалека, вистрілює з-поміж горбів висока і, на перший погляд, округла скеля, яка домінує над околицею. Чим ближче під'їжджаємо до неї, тим імпозантнішою вона стає. Не диво, що актом президента Т. Рузвелта стала вона в році 1906 першим національним пам'ятником ЗДА.

При в'їзді — містечко степових псів. Під скелею адміністраційний будинок з гарним музеєм. Тут довідуємось, що десятки мільйонів років тому нутро землі викинуло із себе оцю скелю у розпаленому стані. Зуб часу залишив на ній свої сліди, що надали їй ще більшої принади. Її розміри: тисячу стіп у промірі внизу і 275 стіп угорі. Висата — 865 стіп. Раді б ми тут залишитись надовше, тим більше, що у границях пам'ятника над річкою Бел-форч чудовий табір для туристів, однак простори кличуть нас у дальшу дорогу.

Після Чорних Гір краєвид радикально змінюється. Дорога біжить по преріях Вайомінґу. Довкруги ні живої душі. Земля піскова, трава на ній убога. Міста зустрічаються дуже рідко, і то невеличкі, так на 150-200 душ населення. Радіоапарат не ловить жадної станції. А в далині вже видніють між чорними хмарами високі-високі, вкриті снігом гори. Це перше пасмо Скелястих Гір — Великий Ріг (Біґ Горн).

У містечку Боффало вступаємо до харчової крамниці на закупи, бо хто знає, як то буде в горах. Тут застає нас піскова буря. Щойно набрали бензини, щойно помили нам вікна авта, а тут зривається великий вітер, мете піском, падають [illegible] великі краплі дощу.

За кілька хвилин буря втихає, авто міняє свій колір з вишневого на жовтий. На жаль, нема на це ради. Виїжджаємо з міста.

Минаємо границю державних лісів. Дорога дуже порядна і все вгору і вгору. Біля четвертої години спиняємось у невеличкому таборі Крейзі Вумен. Біля табору потічок, і ми рішаємо пошукати в ньому пстругів.

До нас підходить якийсь чолов'яга, що вже кілька днів таборує в цім самім таборі, і починає оповідати історію свого життя. Довідуємося, що він з Репід Сити в Південній Дакоті, був хворий і вже півтора року без праці; що в його околиці нема жадних виглядів на працю і деякі люди їдуть шукати щастя на Аляску; що його жінка працює в шпиталі, і вони живуть з платні 150 дол. на місяць; що у них 20-місячна дівчинка і т.д. На щастя, приїжджають інші таборяни, і наш балакучий сусід спішить поділитися з ними історією свого життя.

Поки напинаємо шатро і призбируємо трохи дров на ватру, сонце спускається в долину, і починає холодніти. Ватра весело тріскотить. Коли починає темніти, холод стає справді дошкульним. Вдягаємо на себе все, що маємо: те, що на теплу погоду, те, що на зимну, також нічні піжами, і йдемо спати.

Хлопці встають першими біля 5-ої години ранку. Спати далі не можна, бо дошкуляє холод. Розпалюємо ватру, варимо снідання, пакуємось і о 7-ій годині покидаємо табір. Дорога все ще веде догори. Гірські полонини вкриті квітами. Верхи гір маліють.

Врешті ми на провалі на висоті 9 666 стіп. Вершок гори Клавд немов усміхається до нас своїм снігом. Висідаємо з авта. Молодь біжить до снігу. Наша Оленка падає носом у болото. Для неї снігова розвага вже скінчилась. Хлопці зробили снігові кулі, і починається боротьба. Дошкульний вітер перериває забаву, біжимо до авта і починаємо наш з'їзд в долину.

(Далі буде)

Дітройт, Мишиґен

СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ

В неділю 15 серпня 1965 була рекордова в цьому році спека, то це не перешкодило більше чим двом тисячам громадянства взяти участь у святкуванні Союзового Дня, що його підготовляв Окружний Комітет Відділів УНС в Дітройті від довшого часу.

Вже о год. 11-ій перед полуднем багато учасників вислухало Службу Божу, яку відслужив о. д-р Володимир Ґавлич ЧСВВ у каплиці Парохіяльного Городу, де відбувалась згадана імпреза. По Службі Божій цей прекрасний город зароївся людьми. Стрічались знайомі та приятелі, що не бачили себе довше чи коротше. Розстав в різних місцях голосники заносили пісні по всіх закутинах, викликаючи гарний настрій серед учасників.

О год. 3-тій по пол. на простору площу серед городу прибуло надсподіване число учасників. Тут відбувалась офіційна частина програми. Голова Окружного Комітету Відділів УНС Ярослав Базюк, відкриваючи програму, привітав гостей, які прибули з Шикаго, Толідо, Саґінав, Віндзору та інших міст, щоб разом з великою союзовою громадою в Дітройті відсвяткувати це свято. Вказав, що сьогоднішне свято є продовженням тих традиційних Союзових Днів, що їх влаштовувано в роках перед другою світовою війною. Під кінець свого слова кермування програмою передав пресовому референтові Василеві Папіжеві. Згідно з наміченим пляном головну промову виголосив головний предсідник УНСоюзу п. Лисогір. Його появу на трибуні, як також глибокозмістовну промову, приявні прийняли гучним аплявзом. Більшу частину своєї промови головний предсідник присвятив змінам, які зайшли в Українському Народному Союзі від 1-го липня 1965 року, і які дають найбільші користі від часу існування УНС свому членству. Вони позитивно діятимуть у напрямку дальшого росту цієї найбільшої установи української спільноти в Америці.

Цікаву доповідь широковідомої суспільно-політичної діячки радної міста Дітройту панни Марусі Бек присутні перевивали гучними оплесками. Під кінець вона прочитала зміст резолюції, в якій учасники Союзового Дня солідаризуються в рішучій поставі Уряду ЗДА в боротьбі проти комуністичної аґресії у В'єтнамі, Домініканській Республіці та скрізь, де лише агресія проявляється. Схвалену резолюцію по закінченні програми підписали понад 300 учасників і вона вже переслана президентові ЗДА Линдонові Б. Джансонові.

У свойому слові о. д-р Володимир Ґавліч ЧСВВ радів великою кількістю учасників. Переконаний, що в майбутньому ворота цього парохіяльного городу будуть завсіди відкриті для таких культурних імпрез. Ред. Михайло Бажанський, голова Метрополітального Відділу УККА, як репрезентант громади, на терені якої відбувається Союзовий День, вітає всіх позамісцевих та місцевих гостей. Подивляє взірцевий порядок та солідну підготову. Пані Гелен Олек та проф. Мирон Куропась, обоє головні радні УНС з Шикаго, передали привіт та побажання союзовій громаді в Окрузі Дітройту від союзовців з Шикаґа. Співорганізатор перших союзових днів, що відбувались перед другою світовою війною в Дітройті, тепер головний контрольор УНС п. Іван В. Іванчук, що від кількох років живе в Шикаґо, радів у свойому слові, що ним розпочате діло продовжують інші союзовці. Радий успіхами в праці Окружного Комітету та бажав ще кращих.

Заключне слово виголосив обласний організатор п. Володимир Гіряк. Вказуючи на творчу діяльність союзовців організаторів цієї імпрези, закликав всіх тих, що досі стоять осторонь, включитись у ряди УНСоюзу. Керівник офіційної частини Василь Папіж закрив цю частину програми, запрошуючи до чергової — Розваговоі.

По програмі більшість учасників підійшли до кухні, де пані з комітету приготовили обильну та різнородну їжу. Багато з них працювали цілу суботу над приготуванням, а саме: Марія Марітчак, Катерина Андріяшко, Анна Юрків, Марія Григорчик, Ева Когут, Юстина Триш, Ольга Гриньків, Елізабет Борискевич, Ева Ярецька, Катерина Іванюк, Анна Кончак, а інші від рана на місці свята: Марія Ярема, Стефанія Федик, Марія Базюк, Анна Березюк, Марія Шупер, Ева Фотчук і Галина Папіж. Не мало признання пішло на адресу пань за смачні страви.

Гаряч загострила спрагу дослівно в усіх присутніх. За це панове з комітету, які працювали у буфеті, заледви всшівали обслужити всіх нараз. Це треба завдячувати спритності слідуючих: Дмитро Кошильовський, Петро Залуга Микола Фотчук, Богдан Ярема, Степан Хом'як, Теодор Грицай, Василь Терлецький, М. Борискевич і інші. Голова Ділового Комітету Андрій Триш та його „права рука" Микола Кончак, як також Володимир Борискевич та Володимир Дідик слідкували за всією працею і давали допомогу там, де було її потрібно. Вони також допомагали при переведенні офіційної частини програми та при льосуванні фантової льотерії, де щасливці виграли цінні предмети. Цікаве, що щасливці найбільших виграшів живуть далеко поза околицями Дітройту. Касир комітету Михайло Ярема цілий день гарно справлявся з касою.

Весело танцювала молодь при звуках мелодійної оркестри „Верховина". Підвечір не мало старших заповнило простору танцювальну залю. Лише пізний вечір змушував учасників залишати цей прекрасний город, де стільки приємних вражень переживали тієї неділі. Останніми від'їхали члени комітету. Перемучені фізично за те бадьорі та вдоволені успіхом. Праця не пішла намарно.

Відбутий Союзовий День залишив гарне враження в учасників. Загально вважається, що це була найбільша та взірцево підготована імпреза з-поміж тих, які відбувалися в літньому сезоні в різних городах Метрополії Дітройту.

В. П.

● Колишній німецький великий адмірал Карль Деніц, короткотерміновий наступник Гітлера на становищі канцлера Німеччини, який відсидів 10 років в'язниці, як воєнний злочинець, буде, мабуть, відповідати перед судом за затвердження присуду смерти проти капітана Асмуса Єпсена, якого розстріляно на тиждень перед закінченням другої світової війни. Деніц признав, що він пригадує собі цю справу: того старшину оскаржено у дезерції і грабежі.

Пам'яті професора В. П. Тимошенка

15-го серпня 1965 року в Пало Алто, Каліфорнія, помер видатний український учений - економіст, дійсний член УВАН, НТШ і численних американських наукових товариств, професор Володимир Прокопович Тимошенко.

В. П. Тимошенко народився 25-го квітня 1885-го року на Чернігівщині. В 1911 році закінчив економічний відділ Петербурзької Політехніки і працював як економіст. В роки Української Революції брав активну участь у державному будівництві УНР. Зокрема входив до складу дипломатичної місії УНР на мирову конференцію, як економічний дорадник.

В 1922 році В. П. Тимошенко розпочав виклади в Українському Вільному Університеті у Под'єбрадах, а в 1924 році став професором обох цих шкіл. В 1925-му році професор Тимошенко одержав стипендію з Роккефеллерівської Фундації і виїхав до Америки, де здобув ступінь доктора філософії. В 1928 році він дістав запрошення викладати в Мишиґенському Університеті в Анн Арборі. Тоді ж почав співпрацю з Інститутом Продовольчих Продуктів при Стенфордському Університеті, Каліфорнія, і незабаром став одним з його чільних працівників, опублікувавши у виданнях Інституту ряд великих праць. Від 1936 до 1950 року був професором Стенфордського Університету, після 1950 року був емеритованим професором і консультантом цього ж університету, продовжував наукову працю і публікував свої розвідки.

Проф. В. П. Тимошенко є автором численних наукових праць. Публікації останніх тридцяти років англійською мовою присвячені переважно проблемам економіки та сільського господарства, зокрема зерновим культурам. Багато праць присвятив економіці сільського господарства країн Східньої Европи та СССР.

Від перших днів заснування УВАН у ЗДА, професор В. П. Тимошенко був одним з її чільних активних членів, керівником Економічної Секції Академії і членом редакційної колеґії „Аналів" Академії.

Л. Д.

Ню Йорк, Н. Й.

ПОСВЯЧЕННЯ РЕКОЛЕКЦІЙНОГО ДОМУ В ГЛЕН КОВІ, Н. Й.

29-го серпня посвячено перший український Реколекційний Дім у Латтинґтавні в Глен Кові, Лонґ Айленд, Ню Йорк.

У неділю вранці, того дня було холодно, бо по дуже гарячих днях, температура нагло спала до 50 ступнів. Опісля дещо потепліло і день був соняшний і гарний, і це було причиною, що багато прочан прибуло до Латтинґтавну. Точно о четвертій годині по полудні почалося врочисте посвячення реколекційного дому св. Йосафата при монастирі чина св. Василія Великого.

Кир Йосиф Шмондюк, Єпископ Стемфордської Дієцезії, довершив акту посвячення в асисті оо. Василіян та світського духовенства. Численні американські гості збільшили цю врочистість. — Починаємо новий етап, нову добу в нашому релігійному життю... — такими словами почав Кир Йосиф свою проповідь. Він підкреслив значення релігійних розважань та духових вправ у теперішніх часах, коли людська техніка відкрила вже так багато тайн природи. На жаль, цей незвичайно великий розвиток техніки не іде в парі із шуканням Божих правд та підвищенням релігійного життя.

Опісля промовляв о. протоігумен Когут, головний організатор дому. Він зложив подяку інж. Апол. Осадці, будівничому п. М. Колодієві та всім особам, які своєю працею або пожертвами причинились до перебудови та устаткування реколекційного дому.

Отець Панчук відчитав телеграми та привіти від Папи Павла Шостого, Кардинала і Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого, Преосвященних Митрополитів Амвросія Сенишина і Германюка та всіх Єпископів.

Вкінці говорив адвокат Ярема, який висловив свою радість із такої святочної хвилі.

По офіційній частині посвячення присутні мали нагоду оглянути прегарно уряджену каплицю та інші приміщення дому. Під час перекуски учасники могли собі до схочу погуторити. — Живемо у дуже тяжких часах, — говорив мій співбесідник, на наших очах іде затяжна боротьба з комунізмом — ділом діявола — і тільки Христова релігія, усіблена в характерних одиницях, є одинокою зброєю проти нього. Дав би Господь Бог, щоб оцей Реколекційний Дім Святого Священомученика Йосафата виховав дійсно моральних, патріотичних і характерних одиниць, яких так дуже потребує українська нація.

Семен Федюк

Шостий Літературний Конкурс СФУЖО

Шостий Літерат. Конкурс, проголошений Світовою Федерацією Українських Жіночих Оргнізацій і уфундований Марусею Бек, радною міста Дітройту, що мав за тему переклад із чужої мови на українську, закінчився рішенням Мистецького Жюрі на засіданні 28-го серпня.

Літературне жюрі у складі — Алла Коссовська, Володимир Куліш і Марія Стратієнко, при співпраці консультантів Лідії Шульгиної і Оксани Ґенґало, розглянули 18 перекладів, що надійшли на Конкурс і признали нагороди, як слідує:

Одна з нагород у висоті 100 дол. за Веркор: Море мовчить, оповідання, переклад із французької мови, перекладачем якого по відкритті коверти виявилась Оксана Соловій.

Другу нагороду у висоті 100 дол. поділено між двох учасниць, а саме: Дороті Паркер: Сантимент, нарис, переклад з англійської мови, якого перекладачем виявилась Ганна Черінь.

Вірджінія Вульф: Княгиня і ювелір, оповідання, переклад з англійської мови, Ольги Литвин.

Крім того Літературне жюрі відзначило ще кілька перекладів, які заслуговують на увагу:

Габрієля Містраль: Вірші, переклад з еспанської мови — виконала Віра Вовк.

Джордж Бернанос: Діялоги Кармеліток, п'єса, переклад із французької мови — Катерини Штуль.

Блязко Ібаньєз: Помста мавра, переклад з еспанської мови — виконала Оксана Керч.

Вінцас Креве: Антикуків Ранок, переклад із литовської мови Тетяни Гринюк.

В загальному Конкурс виявив у перекладній галузі нові сили та добрий літературний вибір творів.

Алла Коссовська
Володимир Куліш
Марія Стратієнко

МІЖНАРОДНИЙ КОНҐРЕС ІСТОРИЧНИХ НАУК

(Закінчення із стор. 2-ої)

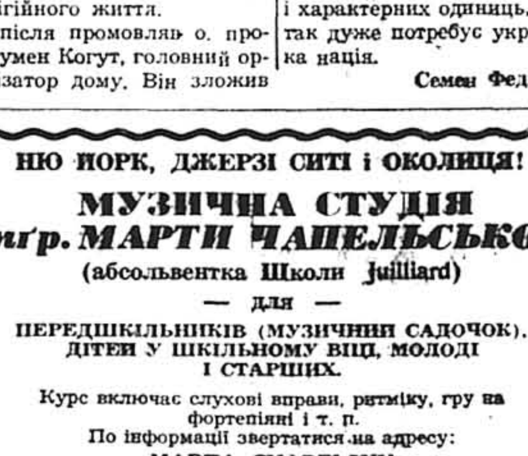
тії всіх народів царської Росії мали б належати до єдиної партії під його проводом. Цим способом він хотів позбавити поневолені народи Росії їх найреволюційнішої частини — робітництва і поставити соціялістів усіх народів Росії під команду російських большевиків. Ленін, поза фразами про „самовизначення і відокремлення", був непримиренним централістом. Він писав, що передумовою соціялізму є „велика централізована держава", і що без того — немає іншого шляху до соціялізму. Тому, взявши владу в свої руки, Ленін зразу послав своє військо, щоб завоювати всі народи колишньої царської Росії, що створили свої незалежні держави. Щоб була ясна суть політики Леніна, проф. Феденко роздав учасникам комісії свою розвідку в англійській мові: „Ленін і національне питання".

Як видно із програми Конґресу, питання національного визволення завжди випливає на поверхню. При тому московські історики мають неприємне завдання: різними софізмами обороняти імперіялізм і колоніялізм комуністичного уряду. Коли проф. Новицький (Москва) твердив у дискусії, мовляв, народи Туркестану тепер „щасливі" під владою Совєтів, то проф. Феденко відповів на це, що народи Середньої Азії — це колоніяльна область для Росії, що деякі народи Туркестану через колоніялізм уже стали меншістю на своїх територіях, що це по суті є народовбивство...

ПРИЙНЯТТЯ ДЛЯ МАРУСІ БЕК

Прихильники кандидатури Марусі Бек влаштовують прийняття для Марусі Бек в неділю 12-го вересня 1965 р. в Українськім Народнім Домі при вул. ч. 4655 Мартін, коло вул. Мишиґен. Прийняття відбудеться між год. 5 до 8-ої по полудні. Датки на покриття телевізійного виступу Марусі Бек приймає Організація Прихильників Марусі Бек. Вступ на прийняття $ 1.00. Прохається про численну участь українців на згаданім прийнятті.

О. М.

ГОЛОВНА РАДА НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ІМ. ШЕВЧЕНКА і НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА В ЗДА та ДЕЛЕҐАТУРА УВУ В ЗДА

ділиться оцим сумною вісткою з Українським Громадянством, що дня 2. вересня 1965 року помер у Мюнхені на 79-му році життя

†

Професор ПАВЛО ЗАЙЦЕВ

видатний шевченкознавець, дійсний член НТШ і голова Комісії Шевченкознавства НТШ, дійсний член УВАН та Міжнародної Вільної Академії Наук в Парижі, член Президії Дому Української Науки в Мюнхені, звичайний професор та кількакратний декан Філософічного Факультету Українського Вільного Університету.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
св. п. Михайла Шахновича
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА
у середу, дня 15 вересня 1965 р.
о год. 9-ій перед полуднем
у гр.-кат. церкві ЧЕСНОГО ХРЕСТА
в АСТОРІЇ, Н. Й., при 37-09 — 31-ій Евеню
До участи в цих Богослуженнях просить
ДРУЖИНА

ПОДЯКА

Щиру подяку складаємо всім Друзям і Знайомим за вислови співчуття та віддання останньої прислуги

бл. п. д-рові Володимирові Бемкові

Дякуємо за Жалобні Відправи Високопреподобним Отцям Ю. Кочержукові, Протоігуменові В. Красєвському і Р. Боднарові, пароховi з Елізабету, а зокрема Отцям Миколі Старухові і Василеві Танчакові, що прибули з далека, щоб востаннє попращати земляка з Бережан.

Дякуємо членам ОбВУА — в першу чергу Товаришам Зброї Покійного — за віддання останнього салюту, як рівнож хорові „Трембіта" за участь в Панахиді.

Вкінці, наше сердечне спасибі всім землякам — Бережанцям за їх численну участь у похоронних відправах та за прощальні слова висказані д-ром Богданом Бородайком і п. Евстахієм Манацьким від далекої Бережанської Землі, що її Покійний присвятив останні роки свойого життя.

ДРУЖИНА зі СИНАМИ

СПОРТ

Редагує В. Сохан

ТУРНІР ВІДБИВАНКИ ЗА ЧАШІ СОЮЗІВКИ

В суботу і неділю, 11-го і 12-го вересня відбудеться відбиванковий річний турнір дружин чоловіків та жінок за мандрівні чаші Союзівки. Початок змагань визначений на го годину 11 рано в суботу. Збірка змагунів, льосування змагань та полагодження інших формальностей перед початком турніру о год. 10-ій рано.

Господарем турніру є Союзівка, а проводитиме ним ланковий відбив. СУАСТ-Схід д-р Михайло Єнігурович і визначена ним суддейська комісія. В турнірі візьмуть участь минулорічні переможці змагань за чашу Союзівки, жіноча дружина пластунок з Торонта, яка здобула теж в минулому році чемпіонат юначок цілої Канади, та дружина Української Централі Пассейк у конкуренції чоловіків і ряд інших дружин спортових товарисиів і молодечих організацій.

БЕНКЕТ УСК-У ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ ЧЕМПІОНАТУ ЗДА

Український Спорт. Клюб в Ню Йорку, футбольна дружина якого здобула в минулому сезоні першість і чашу ЗДА, влаштовує в суботу, 11-го вересня о год. 7. вечором у залі УНДому в Ню Йорку бенкет для відзначення цього великого осягу своїх футболістів першої дружини. На бенкеті будуть численні гості, які репрезентуватимуть українські установи та організації, та представники проводу Футбольного Союзу ЗДА, які вручать святочно чашу чемпіона ЗДА капітанові дружини УСК-у Володимирові Шмотолосі. Також всі змагуни дружини чемпіонів одержать індивідуальні чаші з цієї нагоди. Вступ на бенкет дол. 10 від особи, а дол. 15 від подружжя. Після бенкету відбудеться забава, вступ на яку окремо виноситиме 2.50 дол.

УСК — СУМА РОЧЕСТЕР 3 : 1 (1:0)

Еленвіл, 5-го вересня. — Під час великого Здвигу СУМА на оселі цієї організації молоді відбулися футбольні змагання між дружинами Українського Спортового Клюбу з Ню Йорку та СУМА з Рочестеру. Одинадцятка УСК-у мала крім ряду змагунів першої дружини чотирьох юнаків. На воротах в УСК-у дебютував колишній воротар „Гунгарії", Герлі. Молода сумівська дружина з Рочестеру виявилася дуже амбітним і добрим технічно партнером для досвідчених футболістів УСК-у. Дружина СУМА з Рочестеру саме в цьому році здобула перше місце в нижчій лізі та аванс до вищої ліги округи Рочестеру.

Ці товариські змагання футболістів Ню Йорку і і Рочестеру пройшли в дружній атмосфері та були корисними для обидвох дружин перед їх ліговими грами в новому сезоні. Всі троє воріт для УСК-у здобув Володимир Шмотолоха.

І. Д.

„ДИНАМО" КИЇВ ПЕРЕМОГЛО КОЛРЕЙН

Футбольна дружина з України, київське „Динамо", яке репрезентує СССР, перемогла переконливо вислідом 6:1 Ф. К. Кольрейн, представника Північної Ірляндії у змаганнях за кубок Европи володарів кубків поодиноких країн. Це були перші для киян та взагалі перші в історії футболу змагання з циклу гор володарів кубків за кубок Европи, в яких взяв участь володар кубка СССР.

Ця зустріч київського „Динамо" в місті Колрейн була першою з двох гор між згаданими клюбами. Відплатні змагання між ними мають відбутися в пізнішому речинці в Києві.

„ЛЕВИ" — „ТРИЗУБ" 4:2 (2:1)

Неділя, 29-го серпня. — В останню неділю серпня відбулися на головному стадіоні Гансон Парку товариські змагання між гостями з Філядельфії та місцевою дружиною „Левів". Змагання ці в гарний соняшний день притягнули півтори тисячі глядачів, які хотіли побачити порівняння сил двох українських дружин: „Левів", які держать чемпіонат весняної рунди Вищої Дивізії Національної Футбольної Ліги Шикаґа, і трикутного футбольного чемпіона ЗДА — „Тризуб" з Філядельфії. „Леви", які є також першунами СУАСТ-Північ, перемогли футболістів „Тризуба" з Філядельфії зовсім легко та заслужено, чим скріпили свій престиж в очах українського громадянства і Національної Ліги Шикаґа.

Склади обох дружин проголосив через гучномовці Роман Дубляниця, який впродовж змагань подавав їх перебіг. Перед грою привітали дружину „Тризуба" на грищі Роман Припхан, голова УАСТ „Леви", інж. Орест Клюфас — містоголова „Левів" і Микола Крат — капітан „Левів", який передав гостям прапорець своєї дружини. Після цього Фред Нетто, секретар Іллинойської Футбольної Комісії, виконав церемоніяльний викоп м'яча.

Гру почали „Леви", але „Тризуб" відразу перебрав ініціятиву, у висліді якої віддав два гострі стріли: один проминув ворота, а другого зловив Банах. На 7-ій хвилині Рой здобув перші ворота для „Левів" довгим стрілом у правий ріг. „Тризуб" відповів на це протинаступами, але без успіхів під воротами притомного Банаха. Другі ворота впали до „Тризуба" на 12-ій хвилині зі стрілу Батисти. Зараз за ними прийшов цілий ряд акцій на ворота „Тризуба", які обороняв Тарнавський. На 30-ій хвилині „Тризуб" прогайнував нагоду, коли перестрілив порожні ворота „Левів". За нею прийшли дальші наступи „Тризуба" і з однієї акції нападу на 37-ій хвилині Сото здобув перші ворота для „Тризуба".

Після перерви „Леви" вповні перебрали ініціятиву та сильно переважали „Тризуб" З гарної акції нападу „Левів" стрілив Рой треті ворота на 50-ій хвилині. Четверті і останні ворота для „Левів" здобув Рой на 55-ій хвилині гри з дуже гарної подачі крилового Михайла Ноги. Від 60-ої знова „Тризуб" прийшов до голосу та навіть хвилинами притискав „Левів". У 75-ій і 76-ій хвилинах провів гарні акції закінчені стрілами напад „Левів", а вже хвилину пізніше здобув Ферейра далеким сильним стрілом другі ворота для „Тризуба". Дальші обосторонні змінні акції не принесли зміни висліду.

Склад „Левів": Банах, Еліяшевський, Форович, Полюхович, Крат, Бульба, Нога, Рой, Келлер, Батиста, Ліонартович, Януш, Скороход і Дижурко. Склад „Тризуба": Тарнавський, Бородяк, Рач, Джуліо, Луна, Кунга, Яковина, Мендез, Ферейра, Мендонка, Вентлянд, Сото. З футболістами „Тризуба" прибули до Шикаґа ланковий Володимир Корчинський і тренер Роберт Белоссо. Свою поразку оправдує „Тризуб" двомісячною літньою перервою. Відплатні змагання „Тризуба" і „Левів" мають відбутися у Філядельфія в листопаді.

Петро Головатий

„ДОВБУШ" І УСК ПЕРЕМОГЛИ НА „ВЕРХОВИНІ"

В суботу, 28-го серпня відбувся на оселі УРСоюзу „Верховині" в Глен Спей відбиванковий турнір жіночих і чоловічих дружин, в якому взяли участь жіночі дружини УСТ „Довбуш" з Ню Гейвен і „Чорноморської Січі" з Нюарку, та чоловічі дружини: УСК Ню Йорк, „Українська Централя" — Пассейик, Білоруський СК „Ньоман" — Савт Рівер і „Верховина" — вакаційна дружина оселі.

В конкуренції жінок УСТ „Довбуш" перемогло УСТ „Чорноморська Січ" 3:0 (15:8, 15:8, 15:3) і здобуло мандрівну чашу УРСоюзу на 1965 рік.

В змаганнях чоловіків переможцем вийшла дружина УСК Ню Йорк і вона одержала мандрівну чашу УРСоюзу на цей рік. Розгри чоловіків системою кожний з кожним не були закінчені через дощ і бурю: Зустріч „Ньоман", — „Верховина" перервано після першого сету, який виграв „Ньоман", і не відбулася зовсім зустріч УЦ Пассейк — „Верховина", але вони не мали вже впливу на вирішення першости. УСК не мав тоді ще ані одної страченої точки, а „У. Централя" і „Ньоман" мали вже тоді по дві втрачені точки. Тому й розіграно вкінці ще зустріч між УСК-ом і „Ньоманом", в якій після здобуття УСК-ом однієї точки першість припала остаточно УСК-ові.

Поодинокі висліди:

УЦ Пассейк — „Ньоман" 2:0 (15:13, 15:9)

УСК Ню Йорк — „Верховина" 2:0 (15:3, 15:6)

УЦ Пассейк — УСК Ню Йорк 0:2 (11:15, 10:15)

„Ньоман" — „Верховина" — незакінчені (один сет 15:3)

УЦ Пассейк — „Верховина" — не відбулись

УСК Ню Йорк — „Ньоман" 1:1 (8:15, 15:6)

Склади дружин:

УСТ „Довбуш": М. Антонишин, Л. Бойко, М. Маковська, Л. Осола, З. Снігурович; **УСТ „Чорноморська Січ"**: Т. Турянська, О. Бук, Б. Сигалів, М. Яцикевич, М. Леськів, Д. Бекесевич, Л. Бекесевич, І. Яцикевич, Л. Рудницька, Л. Лапичак, Я. Олесницька; **УСК Ню Йорк**: І. Сохан, О. Наливайко, Р. Гринішак, А. Шаповалів, О. Попович, О. Ховайло, А. Гіцевич; **УЦ Пассейк**: Б. Кобзар, Я. Герман, Р. Макаренко, І. Гронь, Б. Домарадзький, Р. Боганович, Я. Панчук; **БСК Ньоман**: Дж. На учик, Ф. Бордак, Б. Толмацєвіч, Я. Верасав, С. Косцюк, Р. Максімов і В. Максімов **„Верховина"**: Я. Турянський, Б. Аннюк, М. Гарматій, М. Волосянський, Б. Гарасим, І. Гунчак.

Організатором турніру був інж. М. Яворський, а провадив ланковий відбиванки СУАСТ-Схід д-р М. Снігурович. Суддювали змагання А. Лапичак, Б. Антонишин, Г. Артюшенко і д-р М. Снігурович.

Роман Лисняк

Трагічна смерть молодої дівчини-українки у Вінніпеґу

Вінніпеґ. — Тижневик „Новий Шлях" у числі з 4 вересня ц. р. подав повідомлення такого змісту: „У середу 25 серпня, вінніпезьке радіо, телевізія й обидва щоденники на перших сторінках повідомляли про неймовірне звірство: замордовано 16-річну ученицю XII кляси Ірину Босовець. Ірини батьки розвелися, як вона була малою дівчиною. Її мама одружилася вдруге з Іваном Пронсвічем, що також розвівся з своєю жінкою. Від того часу минуло вісім років, але перша жінка І. Пронсвіча — Данута (їй тепер 36 років) не примирилися з фактом — вона виміряла найжорстокіший реванш. Коли мама й вітчим Ірини пішли, як звичайно до праці, а вона ще спала — сповнена злоби й ненависти Данута Пронсвіч напала на неї й після нерівної боротьби Ірина впала жертвою.

Поліція встановила, що Ірина була дуже побита, а пізніше задушена. Ірина боронилась наскільки вистачало їй молодих сил. На це вказують сліди крови в усіх чотирьох кімнатах, порозкидані шкільні книжки, поперекидані меблі, порваний одяг. Суд над Данутою має відбутися ще цього тижня.

Ірина Босовець народилася в Англії. До Канади приїхала з батьками маленькою дівчинкою. Ходила 8 років до Рідної Школи УНО й закінчила 10-ту клясу матуральним дипломом з найкращим успіхом. Ірина чудово володіла українською мовою, розмовляючи з нею, здавалось, що вона тільки вчора приїхала з України. Була активною пластункою, останньо курінною, танцювала і з великими успіхами виступала на сцені рідношкільного театру УНО. У гайскулі була однією з найздібніших і найактивніших учениць, за найкращі успіхи їздила з групою студентів, порядком обміну, до Монтреалу й саме, коли повернулась, її постигла ця жахлива смерть з руки жінки-вампіра".

Збори Відділів УНСоюзу

П'ЯТНИЦЯ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1965 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запорозька Січ — 371 Відд., в год. 8 веч. в Січовій залі. Прохається членів вирівняти свої залеглі вкладки. — Ю. Баранюк, секретар.

СУБОТА, 11-го ВЕРЕСНЯ 1965 р.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Українська Січ — 182 Відд. о год. 6 веч. в залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Говп Аве., Пасейк, Н. Дж. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Мир — 324 Відд. о год. 7 веч. Проситься прибути і вирівняти чл. вкладки до УНС. — Ів. Струк, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Місячні збори Т-ва І. Франка — 266 Відд. в год. 7:30 веч. в залі Укр. Гор. Клюбу при 3-5 Теллер Ст. Управа просить прибути на ці збори бо є важні справи до полагодження. А також представлення нового термінового забезпечення 5 і 10 літньої грамоти. — В. Труфин, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8 веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7-ма вул. Перед зборами можна вплатити чл. вкладки. — І. Малець, секр.

ШИКАГО, Ілл. Збори Б-ва св. Петра і Павла — 220 Відд. о год. 7:30 веч. в приміщенні Союзового Дому. Просяться всіх вирівняти свої залеглі чл. вкладки. Можна пересилати вкладки на руки секретаря Мелінишина у формі чека чи грошевого переказу. — Управа.

ЕМБРІДЖ, Па. Місячні збори 161 Відд. о год. 7-ій веч. в клюбовій залі. — Секр.

ТАРЗАН, ч. 5 495. Шукають міста Зімби . . .

Воллес перший очуняв із шоку і поспішно промовив до показної перед собою постаті: — Ви, ви мусите бути Тарзаном . . .

— Ми знаємо це, бо ми шукаємо вас, і вас описав нам наш спільний приятель Стів Гарріс.

— Так, — додав хитро Мореллі. — Стів обіцяв, що ви заведете нас до забутого міста Зімби!